

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

3199

Vragen van het lid **Van der Ham** (D66) aan de ministers van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer en van Sociale Zaken en Werkgelegenheid over *arbeidsomstandigheden waarin werknemers aan het werk zijn met minerale wollen*. (Ingezonden 16 juni 2009)

1
Bent u bekend met de arbeidsomstandigheden waarin werknemers aan het werk zijn met specifieke isolatiematerialen, zogenaamde minerale wollen?¹ Wat is uw reactie op deze omstandigheden?

2
Kunt u inventariseren wat de huidige status is van de maximaal aanvaardbare concentratie (MAC-waarde) van glas- en steenwol, in Nederland, in Europees verband, en de verschillende lidstaten? Kunt u toelichten hoe deze verschillen in waardering naar mogelijke carcogeniteit zijn te verklaren?

3
Kunt u toelichten of hier in Europees verband over gesproken wordt, gezien de inzet van verschillende lidstaten op het stimuleren van isolatie?

4
Bent u bekend met het convenant dat de overleggroep minerale wol

(deelnemers: Stichting Arbeud, CNV, FNV, Vereniging Isolatieverwerkende Bedrijven en Mineral Wool Association) in 1994 afsloot? Wie controleert de naleving van de afspraken uit dit convenant? Ziet u hier een rol voor de (rijks-)overheid en/of producenten van minerale wol?

5
Op welke wijze wordt de consument voorgelicht over verantwoord gebruik en hygiënische toepassing van minerale wol isolatiematerialen? Waar ligt voor verantwoord gebruik in dit geval de primaire verantwoordelijkheid, bij de producent van isolatiemateriaal, de detailhandel of de consument? Kunt u uiteenzetten hoe deze verantwoordelijkheid momenteel wordt ingevuld?

¹ NOS Journaal, 27 mei 2009.

Antwoord

Antwoord van minister **Donner** (Sociale Zaken en Werkgelegenheid) (Ontvangen 9 juli 2009)

1
De Arbeidsinspectie bezoekt de bouw frequent. De dienst heeft een doorlopend inspectieprogramma op locaties dat zich richt op de majeure risico's: valgevaar, werkdruk, fysieke belasting, gevaarlijke stoffen en lawaai. Werk met glas- en steenwol behoort niet tot de majeure risico's, zoals aan te geven bij het antwoord

op vraag 4. Bij klachten wordt een onderzoek ingesteld.

2
Het stelsel van Maximaal Aanvaarde Concentraties is per 2007 vervangen door het stelsel van grenswaarden. Nederland stelt als hoofdlijn grenswaarden bij een EU-plicht daartoe en bij kankerverwekkende stoffen. Er geldt in Nederlandse arbeidsomstandighedenregelgeving geen grenswaarde voor glas- en steenwol. In wetenschappelijke kring en daarbuiten rijst soms de vraag of het materiaal mogelijk kankerverwekkend is. Voor het arbeidsomstandighedenbeleid telt de wetenschappelijke opvatting van de Gezondheidsraad. Deze heeft in 1995¹ vastgesteld dat er geen aanwijzingen zijn dat glas- en steenwol kanker veroorzaken. De Raad beziet regelmatig of stoffen (alsnog) als kankerverwekkend moeten worden geclassificeerd. Glas- en steenwol komen niet voor op deze lijst² van kankerverwekkende stoffen en processen. Voor Europese aspecten verwijs ik naar het antwoord op de volgende vraag.

3
Glas- en steenwol staan op het werkprogramma van het deskundigencomite dat aan de Europese Commissie adviseert over initiatief voor eventuele

grenswaarden. Dit Scientific Committee for Occupational Exposure Limits (SCOEL) bracht in oktober 2006³ een voorlopig rapport uit. Het comité zag geen aanwijzingen voor kankerverwekkende werking van glas- en steenwol. Wel denkt het aan een grenswaarde in verband met andere risico's voor huid en luchtwegen, en wel 1 vezel per milliliter lucht. Dat komt overeen met de grenswaarden in Denemarken, Frankrijk, Hongarije, Spanje en Zweden; België heeft een twee keer zo hoge grenswaarde; overige EU-lidstaten hanteren geen grenswaarde voor dit materiaal⁴.

4

Het convenant behelsde gezamenlijke activiteiten in een periode van 5 jaar. Bij beëindigen van het convenant⁵ in 1999 hebben alle partijen vastgesteld dat de belangrijkste doelstellingen gehaald zijn, zoals reductie van stofafgifte van het materiaal met de helft, en de ontwikkeling van arbovriendelijke werkmethoden. Onderzoek wees uit dat de blootstelling in werk een fractie was van het door partijen maximaal aanvaardbaar geachte. Eveneens is de blootstelling aanzienlijk beneden de grenswaarde genoemd in het voorlopig rapport van de SCOEL. De Stichting Arbouw zag indertijd toe op de naleving van de overeenkomst. Nadien kunnen partijen elkaar aanspreken. Ik beschouw dit als een goede praktijk van hoe sociale partners en andere betrokkenen in samenwerking adequate arbeidsbescherming kunnen verzorgen. Uitkomsten van het convenant en verdere ontwikkelingen zijn op te vatten als «stand van de wetenschap» in de zin van artikel 3 Arbeidsomstandighedenwet, en vormen daarmee een kader voor het handelen van de Arbeidsinspectie.

5

Minerale wol als consumentenproduct valt onder de Warenwet, meer specifiek het Warenwetbesluit Algemene Productveiligheid. Hierin worden algemene eisen gesteld aan het op de markt brengen van veilige producten. Degene die het product op de markt brengt, dit kan de producent zijn, maar ook een distributeur, importeur, heeft de verantwoordelijkheid voor het op de markt brengen van een veilig product. Ook heeft degene die het product op de markt brengt de

verantwoordelijkheid om het product te voorzien van adequate informatie voor de consument. Deze informatie moet de consument inzicht verschaffen in mogelijke risico's van het product die (mede) aan het gebruik verbonden zijn en hoe deze risico's te voorkomen zijn. Het is vervolgens de verantwoordelijkheid van de consument om deze informatie bij het gebruik van het product op de juiste wijze toe te passen.

¹ Advies Gezondheidsraad 1995/02WGD.

² Publicatie: Staatscourant 2009 nr. 660, 15 januari 2009.

³ Recommendation from the Scientific Committee for Occupational Exposure Limits for Man Made Mineral Fibres (MMMMFs) with no indication for carcinogenicity, Provisional Report; Luxemburg, SCOEL/SUM/88, October 2006.

⁴ BGIA – Institut für Arbeitsschutz der Deutschen Gesetzlichen Unfallversicherung; gegevens 2008.

⁵ «Veilig werken met glaswol en steenwol», eindrapportage overleggroep minerale wol; april 1999.